

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/19/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200284
Dátum vydania rozhodnutia: 01.12.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:3014200284.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľky: N. T., bytom Ľ. Š. XXX/X, Z., zastúpenej advokátom Mgr. Ľubošom Jurčom, Pribinova 25, Bratislava, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 13. novembra 2014, č. k. 12Sd/93/2014-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 13. novembra 2014, č. k. 12Sd/93/2014-25 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 20. februára 2014 z r u š u j e a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa j e p o v i n n á nahradiť navrhovateľke trovy konania vo výške 139,78 € titulom trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu navrhovateľky.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 20. februára 2014, ktorým táto podľa § 65 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky z 10. decembra 2013 o priznanie starobného dôchodku od X. H. XXXX .

Preskúmané rozhodnutie odporkyňa odôvodnila tým, že navrhovateľke bol rozhodnutím Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, útvaru sociálneho zabezpečenia (ďalej len „GR ZVJS“) č. GR ZVJS-13986/33-07 zo dňa 13. júla 2007 od X. H. XXXX priznaný výsluhový dôchodok (vo výške starobného dôchodku a prídavku k starobnému dôchodku) podľa § 38 a § 128 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zák. č. 328/2002 Z.z.“). Poukázala na ust. § 128 zák. č. 328/2002 Z.z. a vzhľadom na to, že suma starobného dôchodku vypočítaného podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“) a prídavku k starobnému dôchodku bola vyššia ako suma výsluhového dôchodku, navrhovateľke bol priznaný výsluhový dôchodok v sume

určenej podľa piatej časti zák. č.100/1988 Zb. Podľa odporkyne podmienky nároku na dôchodok s prihliadnutím na znížený dôchodkový vek podľa § 132 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. posúdil a sumu dôchodku aj so zohľadnením dôb zamestnania získaných vo všeobecnom systéme už určil útvár sociálneho zabezpečenia GR ZVJS.

Odporkyňa zároveň poukázala na to, že na nárok na výsluhový dôchodok, priznaný v sume starobného dôchodku bola navrhovateľke zohľadnená všetka preukázaná doba. Na určenie sumy starobného dôchodku bola zhodnotená doba štúdia od 7. marca 1971 do 30. júna 1972, od 1. júla 1972 do 31. marca 1974 doba zamestnania OÚNZ Považská Bystrica, od 1. apríla 1974 do 31. decembra 1999 doba služby (príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže) v II. kategórii funkcií a od 1. januára 2002 do 6. marca 2007 doba služby (príslušník Zboru väzenskej a justičnej Stráže) v III. pracovnej kategórii a obdobie od 7. marca 2007 do 30. júna 2007 ako doba služba získaná po vzniku nároku na starobný dôchodok. Nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania navrhovateľke neprináleží, preto jej žiadosť bola preskúmaným rozhodnutím zamietnutá.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľke bol rozhodnutím GR ZVJS zo dňa 13. júla 2007 od X. H. XXXX priznaný výsluhový dôchodok v sume určenej podľa zák. č. 100/1988 Zb. Navrhovateľke bol priznaný starobný dôchodok, pretože jeho suma bola vyššia ako suma vypočítaného výsluhového dôchodku, tento naďalej poberá a je jej vyplácaný Generálnym riaditeľstvom ZVJS. Pre nárok na výsluhový dôchodok, priznaný v sume starobného dôchodku, bola zohľadnená všetka preukázaná doba. Pokiaľ však navrhovateľka namieta nehodnotenie všeobecnej doby zamestnania, má možnosť požiadať Útvár sociálneho zabezpečenia GR ZVJS o zvýšenie už priznaného dôchodku (§ 67 ods. 4 zák. č. 328/2002 Z. z.).

Rozsudok krajského súdu napadla navrhovateľka prostredníctvom právneho zástupcu odvolaním, podaným v lehote podľa § 204 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ktorým namietala, že je poberateľom výsluhového dôchodku na základe rozhodnutia Útváru sociálneho zabezpečenia GR ZVJS, ktorý jej bol určený ako výhodnejší v pomere ku starobnému dôchodku, pričom jej nebol priznaný starobný dôchodok, iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom podľa platných predpisov.

Pripomenula, že sa narodila XX.XX.XXXX a dôchodkový vek vzhľadom na to, že vychovala tri deti dovŕšila XX.XX.XXXX. Jej služobný pomer podľa rozhodnutia GR ZVJS trval 33 skončených rokov a z predmetného rozhodnutia nevyplýva, že by jej boli na nárok na výsluhový dôchodok zhodnotenú aj doby civilného zamestnania/ dôchodkového poistenia, t. j. od 1. septembra 1968 do 31. marca 1974 a od 24. novembra 1982 do 28. februára 1987.

S poukazom na tieto skutočnosti trvala na tom, že jej odporkyňa má priznať starobný dôchodok.

Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľky nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 1. decembra 2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

V konaní nebolo sporné, že v zmysle rozhodnutia GR ZVJS zo dňa 13. júla 2007 navrhovateľka ako príslušníčka Zboru väzenskej a justičnej stráže skončila služobný pomer príslušníka ZVJS dňom 30. júna 2007, jej služobný pomer trval 33 rokov a pre účely ustálenia výšky pre porovnanie vypočítaného

starobného dôchodku jej bola zohľadnená doba služby (zamestnania) od 18.rokov veku t.j. 35 rokov z toho 0 rokov v I. kategórii funkcií, 25 rokov v II. kategórii funkcií a 10 rokov v III. pracovnej kategórii.

Podľa § 65 ods.2 zák. č. 461/2003 Z.z. dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 132 ods.1 písm. a) v spojení s § 129 zák. č. 100/1988 Zb. vojak z povolania má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 55 rokov, ak vykonával najmenej 20 rokov službu zaradenú do I. kategórie funkcií.

Podľa § 132 ods. 2 zák. č. 100/1988 Zb. veková hranica pre vznik nároku na starobný dôchodok vojačky z povolania sa posudzuje podľa počtu vychovaných detí, pokiaľ je to pre ňu výhodnejšie.

Podľa § 21 ods. 2 písm. b) zák. č. 100/1988 Zb. žena má nárok na starobný dôchodok, ak bola zamestnaná najmenej 25 rokov a dosiahla vek aspoň 54 rokov, ak vychovala tri alebo štyri deti, pokiaľ pre ňu nie je výhodnejšie ustanovenie odseku 1; pri posudzovaní nároku ženy na starobný dôchodok sa prihliada na deti uvedené v § 9 ods. 1 písm. e) a na deti, ktoré vychovala ako pestúnka v osobitných zariadeniach pestúnskej starostlivosti.

V zmysle § 14 ods. 4 zák. č.100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 1. januárom 2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b) až h).

Navrhovateľke nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti zák. č. 100/1988 Zb., keďže vek 54 rokov nedovršila pred dňom 1. júla 2002, počnúc ktorým sa ustanovenie § 132 tohto zákona na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužije.

Podľa § 175 zák. č. 100/1988 Zb. a § 274 zák. č.461/2003 Z. z. nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie alebo služby I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31. decembra 2023.

Podľa § 65 ods.1 zák. č. 461/2003 Z. z. poistenc má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek.

Podľa § 255 ods.1 zák. č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Nebolo sporné, že navrhovateľke bol priznaný výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z.z., ktorého výška sa len odvodila od výšky porovnateľného starobného dôchodku /ktorý jej však nebol priznaný / v zmysle § 128 zák. 328/2002 Z. z. Z ustanovenia § 255 ods. 5 zák. č.461/2003 Z. z. však súčasne vyplýva, že za obdobie dôchodkového poistenia na účely nároku na dôchodok zo všeobecného systému sociálneho poistenia sa nepovažujú len doby služby policajta.

Zo žiadneho ustanovenia zák. č. 461/2003 Z. z. nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný

výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia (doby tzv. civilného zamestnania).

Navrhovateľka namietala, že okrem doby služobného pomeru získala aj ďalšie doby dôchodkového poistenia a to od 01.09.1968 do 31.03.1974 a od 24.11.1982 do 28.02.1987, t. j. 9 rokov a 311 dní. Získanie vyššie uvedených dôb dôchodkového poistenia preukazovala aj predložením informácie o stave individuálneho účtu poistenca k 31. decembru 2003.

Zo samotného rozhodnutia GR ZVJS z 13.07.2007 však nevyplýva aké konkrétne doby boli pri výpočte započítané a teda neobstojí argumentácia odporkyne (s ktorou sa stotožnil aj súd prvého stupňa), že boli zohľadnené všetky doby zamestnania.

Z rozhodnutia GR ZVJS nevyplýva, že by navrhovateľke boli na posúdenie nároku na výsluhový dôchodok zhodnotené aj tieto uvedené doby, ale vyplýva z neho len to, že výsledná suma výsluhového dôchodku nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku a nevyplýva to ani z neskoršieho potvrdenia GR ZVJS z 04.12.2003.

Je nesporné, že navrhovateľke bol od X. H. XXXX priznaný výsluhový dôchodok podľa zák. č. 328/2002 Z. z., keďže splnila podmienku trvania služobného pomeru najmenej 15 rokov (§ 38 ods.1 uvedeného zákona).

Spôsob výpočtu sumy výsluhového dôchodku policajta upravuje ust. § 39 ods.1 zák. č. 328/2002 Z.z.

V zmysle § 128 zák. č. 328/2002 Z. z. suma výsluhového dôchodku policajta, na ktorý vznikne nárok v období po účinnosti tohto zákona do 31. decembra 2010, nesmie byť nižšia ako suma starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku, na ktorý by vznikol nárok v tomto období podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona v sume určenej podľa predpisov pred účinnosťou tohto zákona.

Rozhodnutie o priznaní výsluhového dôchodku konštatuje, že vzhľadom na to, že vypočítaná výška výsluhového dôchodku bola nižšia ako úhrn sumy starobného dôchodku a sumy prídavku k starobnému dôchodku, v súlade s § 128 zák. č. 328/2002 Z. z. navrhovateľke bol priznaný výsluhový dôchodok v sume uvedeného úhrnu starobného dôchodku a prídavku k dôchodku.

Z ustanovení § 38 a § 128 ods.1 zák. č. 328/2002 Z. z. vyplýva, že nemožno stotožňovať dobu pre vznik nároku na výsluhový dôchodok (trvanie služobného pomeru v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok) a spôsob určenia sumy výsluhového dôchodku.

Z uvedeného je zrejmé, že navrhovateľ rozhodnutím GR ZVJS nebol priznaný starobný dôchodok. Bol jej priznaný výsluhový dôchodok; iba výška výsluhového dôchodku bola odvodená od výšky starobného dôchodku s prídavkom k tomuto dôchodku podľa skorších predpisov.

Ak teda odporkyňa pre zamietavé posúdenie nároku navrhovateľky na starobný dôchodok argumentovala tvrdením, že nárok na ten istý druh dôchodku za tie isté doby zamestnania poistencovi vzniknúť nemôže nezodpovedá v predmetnej veci takéto tvrdenie skutočnosti, keďže navrhovateľke starobný dôchodok priznaný nebol a rovnako tiež sa nepreukázalo, že v konaní o výsluhovom dôchodku navrhovateľky boli zohľadnené i doby, na ktoré poukazovala v opravnom prostriedku resp. v odvolaní.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že neboli podmienky na potvrdenie napadnutého rozhodnutia odporkyne krajským súdom, preto jeho rozsudok zmenil, rozhodnutie odporkyne zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 veta prvá v spojení s § 250j ods. 2 písm. a) a b) O.s.p.

Podľa § 11 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb základná sadzba tarifnej odmeny za

jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. V dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmania rozhodnutia o priestupkoch patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a úspešnej navrhovateľke priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 139,78 € za 2 úkony právnej služby určenej podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov vo výške 1/13 výpočtového základu za 1 úkon právnej služby (súd s poukazom na ust. § 11 ods. 4 veta druhá vyhlášky č. 655/2004 Z. z. neprihliadol na právny zástupcom uplatnenú 1/6 výpočtového základu za úkon právnej služby) a to za

1. príprava a prevzatie zastúpenia - 61,85 €
2. písomne podanie na súd - 61,85 €
3. 2x režijný paušál (8,04 €) celkom 16,08 €.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.